

2026-08-20

Dnr 27.26

Till Saco
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Remissvar på Tolkavgift och förbud mot barntolkning, SOU 2026:23

Fysioterapeuterna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkanden. Vi har avgränsat synpunkterna till hälso- och sjukvård, dvs. kapitel 9.7 och 12.4 samt 19.4.

Sammanfattning

- Fysioterapeuterna motsätter sig tolkavgifter i hälso- och sjukvården och välkomnar utredningens bedömning om hinder för tolkavgifter i hälso- och sjukvården.
- Fysioterapeuterna har inte några invändningar mot utredningens förslag om förbud mot barntolkning när det gäller hälso- och sjukvård.

9.7 Hinder mot tolkavgift i hälso- och sjukvården samt tandvården

Utredningen föreslår (i kap 11.3) att tolkavgift ska tas ut om en myndighet inom ramen för handläggningen av ett ärende har använt tolk med stöd av 13 § första stycket förvaltningslagen (FL). En tolkavgift ska inte tas ut inom ramen för en myndighets faktiska handlande. Genom denna begränsning kommer hälso- och sjukvård att undantas.

Utredningen har därtill bedömt att det för hälso- och sjukvården finns dels rättsliga hinder, dels andra hinder som följer av att det enligt utredningens bedömning inte är ändamålsenligt, möjligt eller lämpligt att ta ut tolkavgift i vissa fall. Utredningen bedömer att det föreligger risker för konflikter med gällande rätt och etiska regler samt att en tolkavgift kan strida mot likställighetsprincipen. Utredningen lyfter särskilt fram; patientlagens krav på rätt till information och hälso- och sjukvårdslagens (HSL) krav på god vård samt likställighetsprincipen (vård på lika villkor enligt HSL). Utredningen framhåller även vikten av att förstå varandra för patientsäkerhetens skull.

Utredningen bedömer att tolkavgift inte bör tas ut i någon del av hälso- och sjukvården.

Fysioterapeuterna delar utredningens bedömning, och vi välkomnar att utredningen hörsammat vårdens professioners invändningar¹. Vi motsätter oss tolkavgifter i hälso- och sjukvården, det handlar om gällande rätt och yrkesetiska riktlinjer², bland annat om att vården ska ges med respekt för alla människors lika värde, patientsäkerhet (att förstå patienterna är en förutsättning för att sätta in rätt behandling), rätten till information (inkl. att anhörig- och barntolkning kan innebära problem), integritet samt personcentrerade förhållningssätt och möjlighet för den beslutskompetenta personen att själv kunna göra informerade val.

12.4 Tolkavgift ska inte tas ut när tolk används inom hälso- och sjukvården eller tandvården

Då det inom vården även handläggs ärenden, t ex ärenden enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård, föreslår utredningen en kompletterande bestämmelse som anger att en myndighet inte ska ta ut en tolkavgift om ärendet rör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Fysioterapeuterna tillstyrker förslaget.

19.7 En ny lag om förbud mot att använda ett barn som tolk

Utredningen föreslår en ny lag om förbud mot barntolkning. Förbudet mot att använda barn som tolk ska inte gälla när det är fråga om nöd eller vid tolkning av uppgifter av enbart administrativ karaktär. Utredningen bedömer (19.7.2) att det är tydligt att barntolkning innebär flera risker för att barnet drabbas av negativa konsekvenser, likväl som vårdnadshavare och andra som barn tolkar åt samt för beslutande myndighet. Utredningen bedömer att barntolkning strider mot principen om barnets bästa i barnkonventionen.

Fysioterapeuterna har inte några invändningar vad gäller hälso- och sjukvård.

Övrigt

Ur ett vårdgivarperspektiv bör ersättningssystem utformas så att ersättning till vårdgivaren utges för besök med tolk, då besökstiden vanligen då blir signifikant längre.

¹ Se t ex DN Debatt 2022-10-21

² [etiska-regler-for-fysioterapeuter-2024.pdf](#)

Med vänlig hälsning

Cecilia Winberg

Ordförande Fysioterapeuterna